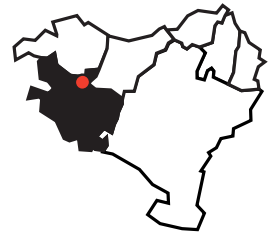

Atala

AMAIA UGALDE

Euskal Herria ezagutuz:
Zuiako Koadrila (Araba)

Naturaz, ikusi eta ikasi

Berde koloreko Araban gaude. Antzina laku bat zegoen haran zabal honetan. Zuiako Koadrila Gorbeia mendiaren magalean dago, herri txikiz osatuta. Mendian gora ibili, urtegi alboan lasai egon, artisau lanez ikasi... Esperientzia ugarigaz bueltatu daiteke norbera bertatik.

GORBEIAREN ALTZOAN daude Zuiako hainbat herri. Tontorrera igotzeko hainbat bide daude; Zarate eta Murua herrietatik igo daiteke, baita Gorbeia Parke Naturaleko Parketxetik ere. Parketxea Murgiatik gertu dagoen Sarria herrixkan dago. Interpretazio zentro ondoan aparkaleku handia, mahaiak eta umeentzako olgeta-gunea daude. Parketxe barruan, Gorbeia inguruko informazio ugari, parkeko animalien bizimoduari buruzko datuak eta umeentzako jolasak aurki ditzakegu.

Parketxetik abiatuta, Baias ibaiaren alboko bidea jarraitu daiteke Gorbeia igotzeko. Bide hori Bizkaia aldera, Orozkora joateko erabiltzen zuten antzina. Baias albotik joanda hiru ordu pasatxoan helduko gara Gorbeia tontorrera. Harrizko hainbat zubi eta aterpe aurkituko ditugu bidean.

Baias erreka ondoko bidezidorretik Arlobi ingurura ere joan daiteke; ikuspegi ederrak eta Arlobiko menhirra daude han. Ibili ahala bidea estutzen joango da eta harrizko zubi txiki batera helduko gara. Ibaia gurutzatu eta Arlobi gainerantz joko dugu. Bertatik menhirra ikusiko dugu; bost metroko garaiera dauka, eta 4.250 kiloko pisua. 2004an aurkitu zuten, hiru zatitan puskatuta lurrean. Jausita egon arren kontserbazio egoera onean zeuden zatiak, eta monolitoa burdinazko hagaxkaz eta porlanez konpondu zuten. Gara-

JUANJO HIDALGO (AUNIA KULTUR ELKARTEA)

Arlobiko menhirra, Brontze Aroko aztarna Gorbeia inguruetan.

bi baten laguntzagaz, berriro kokatu zuten orain dela 4.000 urte Brontze Aroan eraiki zuten lekuan.

Ezti Museoa eta Buztingintza Museoa

Murgian bertan eskualdeko ezti egileen elkarteak egoitza dauka, eta bertan Ezti Museoa dago. Iraila izaten da eztingintzarako sasoi onena, eta orduan egiten dute lan gehien ezti egileek. Museoa bertan ezti egiteko gela bat dago, eta elkarteko kideak txandakatu egiten dira lan egiteko. Lan hori bertatik bertara ikusteko, ideia ona izan daiteke museora gerturatu aurretik bertara deitzea eta ezti egiten noiz egongo diren galdetzea. Museoa erleen

artisau-lan horren inguruko informazioa dago, eta hainbat produktu erosteko aukera ere bai.

Murgia eta Gorbeia atzean utzita Legutiorako bidea hartuta, herrixka ederretatik igaro eta Urrunagako urtegiara helduko gara. Legutioko Elosun, Ollerias auzoan Euskal Buztingintzaren Museoa dago. Buztingintza tailer zaharra 1711. urtetik zegoen Elosun, baina 1958an Urrunagako urtegi lanak egin zituztenean, buztingileen lehengaia ur azpian geratu zen, eta ezin izan zuten zeramika lantzen jarraitu. Bertan galduta zegoen buztingintza tailerra berreskuratu zuten orain dela urte batzuk Blanca Gomez de Segurak. Berak buztingintza

Goiko argazkian, Zuiako Koadrilaren ikuspegi zabala. Eskuman, Ullibarri-Ganboako urtegia.

gintzan zelan lan egiten ikusi eta norbera tornoa jarduteko aukera ere badago (ikus ARGIAren 2.206. zenbakian Gomez de Segurari egin-dako elkarriketa).

Urtegien inguruan

Urrunaga eta Ullibarri-Ganboako urtegien inguruak aproposak dira

udako egun beroetan freskotasunaren bila dabilenarentzat. Ullibarri-Ganboakoa da bietan handiena, eta bere inguru guztian bidegorria dago, oinez zein bizikletaz aldapa bako txangoa egiteko egoki-egokia. Guztira 45 kilo-

Gorbeia ezagutu eta bizi

Artzainekin mendian ardiak zaindu eta gero gazta egiteko prozesua ikusi, izarrei begira afaldu, Oroko santutegi alboan eskalatu, gauean animalien hotsak entzunaz ibilaldia egin... Horrelako esperientziak bizitzeko Gorbeia Central Park izeneko ekimena antolatu dute Gorbeia inguruko herriek.

Inguru honetara bertaratzen direnak bizipen bereziarekin bueltatzeko asmoz sortu dute ekimena. Aukeran hemeretzi ekintza ipini dituzte. Mendiaren bi magaletako udalerriek, Gorbeialde Landa Garapeneko Elkarteak eta Zuiako Koadrilak, antolatu dute, elkarlanean, Gorbeia Central Park.

metroko perimetroa dauka urtegiak, eta buelta osoko ibilbide bi egin daitezke; 33 kilometrokoa bata eta hamabikoa bestea. Zati txikiagotan ibilita ere gozatu daitezke paisaiatz, Ullibarri-Ganboa herri-gunetik Landara joanda, adibidez. Bainua hartzeko aukera dago urtegian, eta Landan bertan, dutxa eta sorosleak egoten dira uda garaian.

Txoko hauek eta, oro har, Zuia hobeto ezagutzeko, bisitaldi gidatuak eskaintzen ditu Koadrilak. Xehetasun guztiak, www.cuadrillazuia.com webgunean. ■

visitas guiadas · bisita gidatuak 2011 Cuadrilla de Zuia / Zuiako Koadrila

RUTA 1

ROMANICO
- OLANO - S. DE ORO
- BELUNTZA - GOURI

RUTA 2

CASAS TORRE
- GOPEGI - MARBURGA
- MARKINA - LETONA

RUTA 3

CASCOS HISTÓRICOS
- LEGUTIO
- ARAMAIO

RUTA 4

EL PANTANO Y SU HISTORIA
- ULLIBARRI-GANBOA - PRESA DEZ
- ANTANO - NANCLARES DE GANBOA

OTRAS · BESTEAK

ZURBANO - URBINA
- SARRIA

Todo el año · Urte osoan

Mínimo: 4 personas
Gutxienez 4 lagun

¡visitas a la carta!
¡neurrrira antolatutako bisitak!

Erreserbak · Reservas:
945 243 828

www.cuadrillazuia.com

Estribaciones del Gorbeia / Gorbeia Inguruak [Álava / Araba]

Zuiako Koadrila / Cuadrilla de Zuia: 945 430 167 Eskualdeko Turismo bulegoa / Oficina Turismo: 945 430 440